

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Тетяна ПИСАРЕНКО

«12» жовтня 2024 року

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 053 «Психологія»

КИЇВ – 2024

КИЇВ – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Побудова національної системи освіти України передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх фахівців, основним критерієм якої виступає рівень компетентності випускників, раціональне поєднання їх теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці. Програма вступного випробування покликана перевірити рівень фахової компетентності майбутнього фахівця, що відповідає його освітньо- професійній програмі.

Програма випробування містить питання з фундаментальних та прикладних розділів психологічної науки, які дозволяють виявити рівень цілісності та системності теоретичних знань вступника з циклу психологічних дисциплін, ступінь сформованості вмій та навичок у плануванні, організації та проведенні сучасного психологічного дослідження.

Мета фахового випробування полягає в комплексній перевірці знань абітурієнтів на базі здобутого освітнього ступеня НРК6, НРК7 отриманих ними в результаті вивчення дисциплін з психології та формування контингенту студентів, які мають найвищу здатність успішно опанувати дисципліни освітньої програми 053 «Психологія» освітнього ступеня бакалавра.

Вступники повинні знати:

- витоки становлення психології як науки, її предмет та завдання, основні категорії і поняття;
- основні закономірності функціонування психічних пізнавальних процесів, явищ та утворень;
- психологічні концепції та підходи щодо еволюції та розвитку психіки;
- сутність поняття особистості, особливості її розвитку, функціонування, чинники виникнення особистісних проблем;
- зміст підрозділів прикладної психології, її ролі та місця в системі психологічного знання і практики;
- закономірності взаємодії особистості та соціуму, психології малих та великих соціальних груп;
- соціально-психологічні особливості формування та функціонування індивідуальної, групової та масової свідомості.

Вступники повинні вміти:

- вільно оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;
- всебічно розкривати суть та закономірності психічних явищ, розпізнавати їх ознаки, виокремлювати частини, аналізувати і розуміти причини та наслідки;
- розуміти та аналізувати закономірності соціально-психічних явищ;
- аналізувати різні фактори впливу на психічний розвиток особистості;
- володіти методами психологічних досліджень;
- працювати з науковими психологічними першоджерелами.

Програма випробування містить питання з історії та теорії психології, методів психології, прикладних аспектів психології та соціально- психологічних вимірів суспільства, які дозволяють виявити рівень цілісності та системності теоретичних знань вступника.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Критерії оцінювання тестових вступних випробувань абітурієнтів старших курсів в 200 бальній шкалі.

Максимальна можлива сума набраних балів становить 200.

Мінімальна кількість балів для участі в конкурсному відборі становить 100 балів.

Нормативи оцінювання

Кількість вірних відповідей	Оцінка (кількість балів)
1-4	до 100
5	100
6	120
7	140
8	160
9	180
10	200

Структура тестового завдання

Вступне випробування проводиться письмово у вигляді тесту закритого типу. Тестове вступне випробування складається з 10 завдань, кожне з яких оцінюється в 20 балів за правильну відповідь. Таким чином, за правильні відповіді на всі питання абітурієнт може отримати максимальну кількість - 200 балів. Час виконання завдань – 30 хвилин.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Історія та теорія психології

1. Об'єкт та предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології.
2. Трансформація уявлень про предмет психології. Історичне формування предмета психології: від вчення про душу до науки.
3. Психологія як наука, її зв'язок з іншими науками.
4. Структура та основні галузі психології. Фундаментальна, прикладна та практична психологія.
5. Психоаналітична теорія Зигмунда Фройда. Вчення про сексуальність: лібідо, сублімація, витіснення.
6. Індивідуальна психологія Альфреда Адлера. Комплекс меншовартості.
7. Аналітична психологія Карла Густава Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.
8. Дж. Морено: «соціометрична революція», психодрама.
9. Неофройдизм: Е. Фром, Е. Еріксон.
10. Класичний бігевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та необігевіоризм.

11. Гуманістична психологія: А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом.
12. Генетична психологія Ж. Піаже.
13. Поняття «психіка» та її сутність. Функції психіки: відображальна та регулятивна.
14. Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість» та «індивідуальність».
15. Біологічні передумови, соціальні умови та чинники психічного розвитку людини.
16. Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали.

Спрямованість особистості.

17. Цінності та цінності орієнтації особистості. «Життєві стратегії».
18. Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.
19. Свідомість як форма відображення людиною дійсності. Структура свідомості.
20. Я-концепція та образ «Я».
21. Поняття про діяльність. Мотиви діяльності. Структура діяльності.
22. Поняття про спілкування. Зміст спілкування.
23. Поняття про здібності. Здібності та діяльність.
24. Поняття про увагу. Функції та види уваги.
25. Поняття про сприймання, відмінність сприймання від відчуттів, їх взаємозв'язок.
26. Поняття про пам'ять. Види пам'яті та принципи їх класифікації.
27. Види мислення: наочно-дійове, наочно-образне та понятійне.
28. Поняття про уяву, її відмінність від образів пам'яті та сприймання. Роль уяви у житті

людини.

29. Основні функції уяви. Аналітико-синтетичний характер процесів уяви.
30. Поняття про емоції та почуття. Значення емоцій та почуттів у житті людини.
31. Поняття про волю, її значення в житті людини, в організації та регуляції діяльності.

Підходи і тенденції розвитку уявлень про волю.

32. Поняття темпераменту та його особливості. Основні типи темпераментів.
33. Поняття характеру, його властивості. Структура характеру.
34. Вікова психологія. Вік та його особливості.
35. Психологія розвитку. Психічний розвиток дитини немовлячого віку. Основні

досягнення дитини першого року життя. Криза першого року життя.

36. Психологічні особливості дитини раннього віку. Соціальна ситуація розвитку дитини раннього віку. Криза 3-х років.

37. Психологія розвитку. Характерні особливості психічного розвитку дошкільника.

Провідний тип діяльності, соціальна ситуація розвитку.

38. Психологія розвитку. Розвиток молодшого школяра. Психологічні новоутворення у молодшому шкільному віці.

39. Вікова психологія. Характерні особливості розвитку підліткового віку. «Криза підлітка».

40. Вікова психологія. Становлення особистості в юнацькому віці. Основні психічні новоутворення. Соціальна ситуація розвитку юнака.

Методи психології

1. Взаємозв'язок методології, методів та методики психологічного дослідження.
2. Методи психологічного дослідження: різновиди (теоретичні і емпіричні, фундаментальні і прикладні), проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.
3. Програма дослідження: структура документа, основні пункти, етапи дослідження.
4. Неекспериментальні методи наукових досліджень в психології: спостереження, анкетування, інтерв'ю, експеримент, метод вивчення продуктів діяльності.
5. Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.
6. Експеримент, його види: константувальний, формувальний, лабораторний, природний.

7. Поняття репрезентативності, надійності, валідності, достовірності у психологічному дослідженні.

8. Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети. Формулювання питань і відповідей в анкеті.

9. Інтерв'ювання: техніки проведення, процедура (панельне, групове, клінічне, фокусоване).

Прикладні аспекти психології

1. Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція).

2. Суб'єкти соціалізації: сім'я, формальні й неформальні групи однолітків. Агенти соціалізації: освіта, традиційні ЗМІ та нові медіа: інтернет, соціальні мережі.

3. Поняття ресоціалізації у психології.

4. Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій.

5. Суїцидальна та залежна поведінка.

6. Булінг. Мобінг. Ейджизм.

7. Рівні девіантної поведінки: поведінка, яка є не схвалюваною, засуджується іншими, морально негативні прояви і вчинки, деліквентна поведінка, злочинна поведінка, деструктивна поведінка.

8. Соціально-психологічні чинники девіантної поведінки.

9. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху.

10. Соціальні статуси і ролі: поняття та види (офіційний, не офіційний, приписаний, здобутий).

11. Стать і гендер. Маскуліність. Фемініність. Андрогінність.

12. Гендерна ідентичність. Кризи тендерної ідентичності.

13. Гендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм.

14. Гра, навчання, праця як види діяльності.

15. Професійна діяльність: етапи, поняття професіоналізації (професійне самовизначення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності).

16. Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за А. Маслоу).

17. Професійне вигорання. Профілактика професійного вигорання психолога.

18. Поняття професійних криз.

Соціально-психологічні виміри суспільства

1. Спілкування як соціально-психологічний феномен. Спілкування як обмін інформацією (комунікативна сторона спілкування).

2. Комунікатор, реципієнт, канал передавання інформації. Комунікативні бар'єри та їх види.

3. Спілкування як сприймання, розуміння та оцінка партнерів спілкування (перцептивна сторона спілкування).

4. Механізми міжособистісного сприйняття: ідентифікація, соціальна рефлексія, стереотипізація. Каузальна атрибуція.

5. Атитюд як соціальна установка.

6. Спілкування як соціальна взаємодія (інтерактивна сторона спілкування).

7. Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів: внутрішньоособистісний та міжособистісний, внутрішньогруповий та міжгруповий.

8. Рольові конфлікти: гендерно-рольовий конфлікт, конфлікт між сімейними і професійними ролями.

9. Стили поведінки у конфлікті: суперництво, уникнення, компроміс, співпраця, пристосування.
10. Запобігання (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) конфліктів у різних сферах життєдіяльності.
11. Соціальна організація як формальна група: характеристика, структура, функції організації.
12. Лідерство та керівництво. Типологія лідерства.
13. Стили керівництва: авторитарний, демократичний, ліберальний. Корпоративна культура.
14. Характеристика і актуальні проблеми сучасної сім'ї: нестабільність шлюбу, знижування народжуваності, матеріальне неблагополуччя.
15. Функції сім'ї: репродуктивна, економічна, виховна, господарсько- побутова, комунікативна, дозвіллева, сексуальна, рекреативна, психологічного захисту.
16. Види сім'ї: нуклеарна та розширена сім'я; патріархальна, матриархальна та елітарна сім'я; моногамні та полігамні сім'ї.
17. Шлюб і шлюбні стосунки. Сімейні кризи.
18. Поняття та головні ознаки соціальної групи. Класифікація соціальних груп: великі, середні й малі соціальні групи.
19. Поняття та головні ознаки великої соціальної групи. Класифікація великих соціальних груп: соціально-класові, соціально-демографічні, соціально-етнічні й соціально-територіальні.
20. Натовп як велика стихійна група. Основні характеристики та типологія натовпу.
21. Поняття малої соціальної групи. Класифікація малих соціальних груп: первинні й вторинні; формальній неформальні; референтні й групи членства; квазігрупи.
22. Структура малої групи. Динамічні процеси в малій групі.
23. Соціально-психологічний клімат групи. Конформізм, конформна поведінка і конформність. Згуртованість.
24. Масова свідомість. Групова свідомість. Індивідуальна свідомість.
25. Механізми соціально-психологічного впливу: наслідування, навіювання, переконання, зараження, чутки, мода.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Історія та теорія психології

1. Історія психології. Уклад. О. О. Авраменко. Умань: Візаві, 2020. 142 с.
2. Волошина В. В., Долинська Л. В., Ставицька С. О. Загальна психологія: практикум. К.: Каравела, 2019. 279 с.
3. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
4. Жуков С. М. Історія психології. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 230 с.
5. Льбіна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях. Навч. Посіб. Київ : «Університетська книга», 2018. 239 с.
6. Історія психології: навчальний посібник. Уклад. Н.В. Гриньова. Вид. 2-ге, допов. Умань: ВПЦ Візаві, 2020. 174 с.
7. Максименко С. Д. Загальна психологія: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2021. 271 с.
8. Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В. Загальна психологія: підручник. К.: Каравела, 2020. 463 с.
9. Вікова психологія : навч. посібник : О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасека. Київ: Центр учбової літератури, 2021. с. 375.
10. Павелків Р. В. Вікова психологія. К.: Кондор, 2018. 468 с.
11. Савчин М. І. Вікова психологія: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2019. 382 с.

Методи психології

1. Вихрущ В. О. Методологія та методика наукового дослідження: навчальний посібник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. 327 с.
2. Кудла М. В., Коблик В. О. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Умань: Сочінський М. М., 2021. 185 с.
3. Чирва Г. М. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Умань : Візаві, 2021. 199 а
4. Ладанюк А. П. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2020. 351 с.
5. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
6. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 206 с.

Прикладні аспекти в психології

1. Кацавець Р. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2021. 134 с.
2. Камінська Н. В, Титко Я. В., Лапка О. Я. Забезпечення тендерної рівності: проблеми теорії та практики. Київ : КНТ, 2019. 159 с.
3. Карнаух Л. П. Психолого-педагогічні засади гендерної соціалізації особистості: навч.посіб. Умань : Візаві, 2019. 199 с.
4. Міщенко М. С. Психологічні чинники запобігання синдрому емоційного вигорання у майбутніх практичних психологів : монографія. Умань : Візаві, 2016. 236 с.
5. Москалець В. Психологія особистості. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 262 с.
6. Психологія девіантної поведінки: навчальний посібник. уклад. О.Д.Сафін, С.П.Байда. Умань : ВПЦ «Візаві». 2019 . 197с.
7. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості. К.: Каравела, 2018. 371 с.

8. Юрков О.С. Психологія праці та інженерна психологія МДУ 2018. 187 с.

Соціально-психологічні виміри суспільства

1. Основи соціальної психології : підруч. для закл. вищої освіти. за ред. М. М. Слюсаревського. К. : Талком, 2018. 579 а

2. Пашина Н. П. Технології управління масовою свідомістю: Навчальний посібник. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2020. 64 с.

3. Поліщук В. М. Соціальна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення): навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2021. 217 с.

4. Психологія сім'ї: підручник. за ред. В. М. Поліщука. Суми: Університетська книга, 2021. 248 с.

5. Соціальна психологія: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра. Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І.

Варіант 00

1. Розвиток психіки людини від народження до уходу з життя - це:

- а) філогенез;
- б) онтогенез;
- в) пристосування;
- г) реформування.

2. Який зв'язок існує між темпераментом і характером?

- а) темперамент і характер не пов'язані між собою;
- б) темперамент і характер практично тотожні;
- в) темперамент є основою формування характеру;
- г) характер є основою темпераменту.

3. Предметом психології є:

- а) здоров'я людини;
- б) закономірність рухів;
- в) закономірність виникнення та розвитку психіки;
- г) матеріальні умови життя людей в суспільстві.

4. Такі прояви психічної діяльності людини, як пам'ять, сприймання, уява, відчуття, належать до таких психічних явищ:

- а) психічні стани;
- б) пізнавальні процеси;
- в) емоційно-вольові процеси;
- г) психічні властивості.

5. Відображення людиною самої себе, свого ставлення до об'єктивної дійсності і самої себе, пов'язаної з мовою, називається:

- а) свідомістю;
- б) самосвідомістю;
- в) надсвідомістю;
- г) підсвідомістю.

6. Розвиток здібностей залежить:

- а) лише від наявності задатків;
- б) лише від виховання;
- в) насамперед, від наявності задатків і активності особистості в процесі виховання;
- г) виявляються самі, не залежать від будь-яких умов.

7. Свідомість - це:

- а) активна діяльність центральної нервової системи;
- б) специфічно людська форма відбиття і духовного освоєння дійсності;
- в) автоматизоване виконання і регуляція доцільних дій;
- г) природжена здатність організму реагувати на стимули зовнішнього і внутрішнього середовища.

8. Індивідуальність – це:

- а) рівень інтелектуальної культури;
- б) особливості мислення певної людини;
- в) сукупність зовнішніх і внутрішніх особливостей людини, що формують її своєрідність, відмінність від інших людей;
- г) індивідуальні особливості зовнішності.

9. Метод психології - це:

- а) спостереження;
- б) соціалізація;
- в) індивідуальний підхід;
- г) увага.

10. Рушійними силами процесу розвитку особистості є:

- а) природні задатки дитини;
- б) вимоги дорослих;
- в) протиріччя між потребами особистості та можливостями для їх досягнення;
- г) соціальні фактори.